

Vergaderjaar 2021–2022

31 293

Primair Onderwijs

31 289

Voortgezet Onderwijs

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 634

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2022

Het belang van adequate ventilatie is al eerder met uw Kamer gedeeld. Frisse lucht is gezond en met frisse lucht kunnen leerlingen en onderwijs-personeel beter leren en werken. Daarnaast verkleint adequate ventilatie het risico op Corona-besmettingen. Ook is met uw Kamer al eerder gesproken over het aanpakken van verouderde schoolgebouwen. In deze brief ga ik in op beide thema's.

Ten eerste ga ik in op de uitvoering en tussenresultaten van de afspraken die ik eerder gemaakt heb met de VNG, PO-Raad en VO-raad. Ten tweede informeer ik u over het beschikbaar stellen van € 140 miljoen voor de uitwerking van de Maatwerkwerkregeling Ventilatie op Scholen. Tot slot besteed ik aandacht aan de integrale aanpak van verouderde schoolgebouwen die ik samen met gemeenten en schoolbesturen wil starten.

Uitvoering en tussenresultaten

De afgelopen tijd hebben veel scholen en gemeenten al werk gemaakt van het verbeteren van ventilatie, al dan niet middels gelden uit de SUViS-regeling. Aanvullend heb ik begin februari 2022 met de PO-Raad, de VO-raad en de VNG afspraken gemaakt over een bredere aanpak.¹ Dit betreft een hulplijn voor direct advies en praktische tips voor scholen, een team van experts die een schoolbezoek afleggen om op locatie te adviseren hoe de ventilatie verbeterd kan worden en middelen om CO₂-meters aan te schaffen in iedere klas. Er is afgesproken dat gemeenten worden opgeroepen de problemen te inventariseren en in overleg te gaan met de schoolbesturen. In dezelfde afspraken is de gezamenlijke uitwerking van een maatwerkregeling als opvolger van de SUViS-regeling aangekondigd. Tot slot is in overeenstemming met de

¹ In mijn brief van 3 februari 2022 (Kamerstukken 31 293, 31 289 en 25 295, nr. 609) heb ik u over die aanpak geïnformeerd.

uitkomsten van het IBO onderwijshuisvesting², vastgesteld dat het niet kan blijven bij de aanpak van ventilatie, maar dat verdere afspraken nodig zijn om kwaliteit van schoolgebouwen te verbeteren. Een aantal schoolgebouwen is zo verouderd dat het niet mogelijk is zonder nieuwbouw of renovatie een goed functionerend ventilatiesysteem te installeren.

Mijn nadrukkelijke oproep is dat schoolbesturen en gemeenten alle bovenstaande mogelijkheden aangrijpen. De tussenresultaten hieronder laten zien dat er nog ruimte voor verbetering is.

Hulp en advies Ruimte-OK

Schoolbesturen en gemeenten die hulp en advies nodig hebben over ventilatie kunnen terecht bij de hulpteams ventilatie van Ruimte-OK. In mijn eerdere brief over de uitwerking van de maatregelen ventilatie in scholen³ is toegelicht wat zij kunnen betekenen. Ruimte-OK is bereikbaar via 0800-0224402 of www.ventilatiehulp.nl.

Er zijn sinds de start van het programma in februari 19.729 bezoekers geweest op de website van Ruimte-OK, waarbij 45.771 webpagina's zijn bezocht. Er zijn daarbij 2.518 handreikingen en kennisdocumenten gedownload. De helpdesk is in die periode 421 keer geraadpleegd. Er zijn inmiddels 534 verzoeken bij Ruimte-OK ingediend voor een bezoek van een expert van het hulpteam. Daarvan zijn er momenteel 214 uitgevoerd en staan er nog 150 op de planning tot medio september. De overige aanvragen worden de komende tijd ingepland en na de zomervakantie uitgevoerd.

De ervaringen van experts van het hulpteam bij de ondersteuning zijn positief. Scholen krijgen meer inzicht in de huidige situatie en weten welke verbetermogelijkheden er zijn. Daarmee hebben ze een handelingsperspectief voor het nemen van maatregelen. De instructie aan leraren zorgt voor bewustzijn en een beter gebruik van de bestaande ventilatiemogelijkheden. Het hulpteam beveelt scholen aan om de CO₂-gehaltes structureel te meten. Bij de ondersteuning blijkt dat daar waar scholen de CO₂-gehaltes meten, er gericht geventileerd wordt.

De experts constateren dat sommige scholen nog steeds denken dat de ramen de hele dag open moeten staan om goed te kunnen ventileren. Bij de ondersteuning leggen de experts uit dat dit niet hoeft en hoe er wel gericht geventileerd kan worden. Dit scheelt straks in de winter in het comfort voor leerlingen en personeel, maar ook in de energiekosten. De ondersteuning geeft scholen meer inzicht in het verschil tussen het CO₂-vraagstuk en warmteproblematiek. Er zijn scholen die weliswaar goede CO₂-waarden hebben, maar een probleem hebben met warmtestapelings. Experts geven dan tips hoe hier mee om te gaan. Als bij de ondersteuning wordt gesignaleerd dat er investeringen benodigd zijn, worden scholen gewezen op de mogelijkheden van de maatwerkregeling ventilatie.

CO₂-meter in iedere klas

Het is belangrijk om te weten of de ventilatie in de school goed is. Daarom moeten schoolbesturen voortdurend kunnen meten of de ventilatie in

² Interdepartementaal Beleidsonderzoek onderwijshuisvesting funderend onderwijs – Een vak apart – Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel, bijlage bij Kamerstuk 35 570 VIII, nr. 213

³ Kamerstukken 31 293, 31 289 en 25 295, nr. 609

orde is. Ik heb uw Kamer reeds geïnformeerd dat ik € 17,3 miljoen beschikbaar stel voor de aanschaf van CO₂-meters.⁴

Op dit moment wordt vanuit mijn ministerie bij scholen nagevraagd of in alle klassen een CO₂-meter hangt. Eerste indruk is dat zeker een meerderheid van de scholen een werkende CO₂-meter heeft hangen in elk klaslokaal, maar dat dit ook nog niet overal het geval is. Wij zijn op dit moment preciezer onderzoek aan het doen om scherper in beeld te krijgen welke scholen specifieke actie behoeven. Op sommige plekken wordt aangegeven dat er leveringsproblemen zijn op de markt. In februari 2022⁵ heb ik aangekondigd dat er middelen beschikbaar komen voor de aanschaf en heb ik opgeroepen tot aanschaf over te gaan vooruitlopend daarop. Ik roep schoolbesturen die dat nog niet hebben gedaan daarom nogmaals op om de CO₂-meters zo snel mogelijk aan te schaffen. Ik informeer uw Kamer zo spoedig mogelijk na de zomer over de resultaten van het onderzoek.

Vergoeding CO₂-meters in het VO

Eerder heb ik in de VO-nieuwsbrief⁷ gemeld dat de middelen voor CO₂-meters in het voortgezet onderwijs worden verstrekt door een ophoging van de lumpsum. Dat bleek in verband met de doorgevoerde vereenvoudiging van de bekostiging dit jaar technisch niet mogelijk. Daarom worden de middelen uitgekeerd middels een ophoging in de «Regeling aanvullende bekostiging strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim vo». De ophoging is gemiddeld genomen kostendekkend voor de aanschaf van CO₂-meters (van 150 euro per stuk incl. btw) in ieder gebruikt schoollokaal. De middelen worden in november 2022 in één keer uitbetaald.

Scholen voor het primair- en voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland krijgen geen middelen, maar ontvangen de CO₂-meters in natura.

De middelen voor CO₂-meters in het PO worden in één keer uitbetaald via de lumpsum, door ze te verwerken in de definitieve prijzen voor schooljaar 2021–2022. Deze prijzen zijn uiterlijk in juli 2022 bekend en worden uiterlijk uitbetaald in september 2022. De ophoging van de prijzen beoogt kostendekkend te zijn voor de aanschaf van CO₂-meters van 150 euro per stuk (incl. btw) voor ieder gebruikt schoollokaal.

Lokale aanpak gemeenten

De VNG heeft de gemeenten met een ledenbrief geïnformeerd over de aanpak. De VNG heeft de leden opgeroepen de stand van zaken van de ventilatie in schoolgebouwen te inventariseren en de informatie op te sturen aan Ruimte-OK. Ook is gevraagd de gegevens van een ambtelijk contactpersoon naar Ruimte-OK te sturen. Aan de gemeenten is gevraagd in overleg met de schoolbesturen de meest urgente knelpunten rondom ventilatie te bepalen en gezamenlijk te bekijken of en hoe deze met bestaande regelingen op te lossen zijn. Tot slot is gevraagd om het overzicht van de staat van schoolgebouwen in de gemeente naar de VNG te sturen.

Ruimte-OK heeft inmiddels 57 reacties gekregen met een contactpersoon vanuit gemeenten voor de aanpak van de ventilatie op scholen. Er zijn inmiddels 15 overzichten vanuit gemeenten over de lokale problematiek

⁴ In mijn brief van 3 februari 2022 (Kamerstukken 31 293, 31 289 en 25 295, nr. 609).

⁶ In mijn brief van 3 februari 2022 (Kamerstukken 31 293, 31 289 en 25 295, nr. 609).

⁷ In de VO-nieuwsbrief van 17 maart 2022.

ontvangen door Ruimte-OK. Ook dit is wat mij betreft te weinig. Komende weken zal ik samen met de VNG het belang van het doorgeven van deze informatie nogmaals benadrukken.

De Maatwerkregeling als opvolging van de SUViS-regeling

In het najaar van 2020 lukte het naar schatting in ruim een kwart van de schoolgebouwen niet om voldoende te ventileren.⁸ In oktober 2020 is geld beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor ventilatie.⁹ Daarvan is sinds 2020 € 200 mln. (inclusief uitvoeringskosten) ingezet voor de Regeling specifieke uitkering ventilatie in schoolgebouwen (SUViS-regeling), gericht op het verbeteren van het binnenklimaat door noodzakelijke en energiezuinige ventilatiemaatregelen uit te voeren. Bij de SUViS-regeling gold dat OCW 30% van de kosten draagt voor projecten om de ventilatie op orde te brengen. De overige 70% werd gefinancierd door schoolbesturen of gemeenten. De SUViS-regeling liep tot 30 april 2022 en is volledig uitgeput. Met deze regeling is het aantal schoolgebouwen waar de ventilatie niet op orde is, gedaald van 27,6% naar circa 16%.¹⁰

Hoewel de SUViS-regeling een hoopgevend resultaat laat zien, zijn we er nog niet. Er blijft een gerichte aanpak voor het verbeteren van de ventilatie in scholen nodig, waaraan het Rijk een bijdrage levert. Daarom wordt er nu een brede maatwerkoplossing geboden middels de maatwerkregeling ventilatie in scholen. Hiervoor is nu € 140 mln. (inclusief uitvoeringskosten) beschikbaar. Schoolbesturen ontvangen uit deze regeling maximaal 60% financiering vanuit het Rijk voor de meest urgente gevallen, ten behoeve van ventilatiemaatregelen en flankerend energiebesparende maatregelen.¹¹

Maatwerkregeling ventilatie op scholen

De Maatwerkregeling ventilatie op scholen is een subsidie aan bevoegde gezagsorganen. Het is een regeling met een «**basis**» met standaard cofinanciering vanuit het Rijk ter hoogte van 30%, die daarnaast via het «**vangnet**» 60% Rijksbijdrage biedt voor de meest urgente gevallen op basis van aanvullende voorwaarden.

Met de maatwerkregeling ventilatie op scholen wordt beoogd de volgende knelpunten die werden waargenomen bij de SUViS-regeling op te lossen:

- de cofinanciering van 70% door gemeenten en schoolbesturen kon niet in alle gevallen worden opgebracht;
- het maximaal aan te vragen bedrag per project (schoollocatie) was (in staffels) gemaximeerd op basis van leerlingaantallen die op de locatie les krijgen. Dit vormt in gevallen bovenop de 70% cofinanciering door

⁸ Zo blijkt uit het «Verdiepend onderzoek ventilatie» van augustus 2021 op basis van cijfers van het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS).

⁹ Kamerstukken 31 293, 31 289 en 25 295, nr. 555

¹⁰ Dit is berekend op basis van het verdiepend onderzoek van Ruimte-OK van augustus 2021. Hieruit bleek dat de totale landelijke kosten voor de ventilatieaanpak ca. € 1,6 miljard zijn, dit was vóór de investeringen die gedaan zijn met de SUViS-regeling. Met volledige uitputting van de SUViS-regeling is reeds € 667 miljoen van de benodigde € 1,6 miljard aan investering is gedaan (€ 200 mln. door het Rijk, € 467 mln. door schoolbesturen en/ of gemeenten aan cofinanciering). De resterende problematiek is daarmee gereduceerd tot ca 16% van de schoolgebouwen: $(1 - (667/1600)) * 27\%$. De 27% uit voorgaande som is de «ruim een kwart» van de schoolgebouwen die niet voldeed aan de ventilatieopgave op basis van het verdiepend onderzoek van Ruimte-OK van augustus 2021.

¹¹ De overige € 20 mln. uit de oorspronkelijke € 360 mln. bestaat voor € 17,3 mln. uit de middelen voor de aanschaf van CO₂-meters en uit € 2,7 mln. voor de hulpteams van Ruimte-OK.

schoolbesturen en gemeenten een financiële drempel om een aanvraag te doen.

Bovenstaande knelpunten worden in de maatwerkregeling weggenomen door enerzijds de meer financieel draagkrachtige schoolbesturen en gemeenten met ventilatieproblematiek financieel te blijven ondersteunen («basis»), en anderzijds de financiële drempel te verlagen voor de groep schoolbesturen met de meest urgente problematiek maar met te weinig financiële draagkracht («vangnet»). In het vangnet wordt maximaal 60% van het project gefinancierd door het Rijk. In zowel de «basis» als het «vangnet» wordt het gemaximeerde bedrag (op basis van leerlingstaffels) per aanvraag losgelaten.

De maatwerkregeling staat ook open voor verticale scholengemeenschappen en Agrarische Onderwijs Centra voor locaties met uitsluitend VO-leerlingen.

In de bijlage bij deze brief vindt u een nadere toelichting op de maatwerkregeling ventilatie op scholen.

IHP en gesprek tussen schoolbestuur en gemeente

De afweging om een groot bedrag voor ventilatie in een gebouw te investeren, wordt beïnvloed door het aantal jaren dat het onderwijs gebruik zal blijven maken van dit gebouw of door plannen voor renovatie of nieuwbouw die in het verschiet liggen. Deze planning wordt op veel plaatsen vastgelegd in een Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente. Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goede onderwijshuisvesting kunnen gemeenten en schoolbesturen bezien of er binnen het IHP geschoven kan worden in de prioritering en middelen binnen het IHP om zo de urgente ventilatieproblematiek op een school aan te pakken. Dit kan gevolgen hebben voor andere projecten binnen het IHP (in planning en/of middelen), wat vraagt om goed overleg tussen alle betrokken partijen.

Met de getroffen maatregelen geef ik invulling aan de volgende moties

De motie van de leden Van der Staaij en Paternotte, voorgesteld op 21 december 2021¹², verzoekt de regering zo spoedig mogelijk maatregelen te treffen om de verbetering van ventilatie in scholen landelijk aan te jagen en te bezien of de verplichte cofinanciering daarvoor kan vervallen. Met de afspraken die ik heb gemaakt met de PO-Raad, de VO-raad en de VNG over de CO₂-meters, ondersteuning door handreikingen, instructiekaarten en schoolbezoeken van Ruimte-OK jaag ik de verbetering van de ventilatie landelijk aan. De maatwerkregeling voorziet in de mogelijkheid om in urgente situatie de ventilatie verbeteren met een aanzienlijk lagere cofinanciering. De omvang van de cofinanciering is gebaseerd op een analyse van de vermogens van schoolbesturen, die is toegelicht in Bijlage II.¹³

De motie van het lid Bisschop, voorgesteld op 18 november 2021,¹⁴ verzoekt de regering om te verkennen hoe een deel van het resterende budget voor de ventilatie van schoolgebouwen versneld benut kan worden om meer gemeenten en scholen extra te stimuleren om te voorzien in goede ventilatie, met name in gemeenten die te maken hebben met een bovengemiddeld aandeel vo-leerlingen. Scholen in

¹² Kamerstuk 25 295, nr. 1689

¹³ Bijlage II, Onderbouwing maatwerkregeling op scholen, blokje Nagestreefde doelstelling

¹⁴ Kamerstuk 35 925 VIII, nr. 60

gemeenten met een bovengemiddeld aantal leerlingen die een urgent ventilatieprobleem hebben en waar de middelen niet toereikend zijn om de problemen op te lossen kunnen een beroep doen op de maatwerkregeling.

Niet weer in de kou

Het op orde krijgen van de ventilatie in scholen vraagt om een gezamenlijke inspanning. De maatwerkregeling ventilatie in scholen biedt nu de mogelijkheid om de problematiek echt aan te pakken op de schoollocaties met de meest urgente ventilatiesituatie. Schoolbesturen maak daar gebruik van indien nodig. Als we er daarnaast samen (scholen, leraren) voor zorgen dat de CO₂-meters worden opgehangen en dat personeel op de school goed weet om te gaan met de (mechanische) ventilatiesystemen, dan komen we beslagen ten ijs deze winter. Op deze manier doen we allen wat binnen ons vermogen ligt, om in het najaar niet weer in de kou te staan.

Naar een integrale aanpak van verouderde schoolgebouwen

Naast het verbeteren van ventilatie is ook het verduurzamen van schoolgebouwen ten behoeve van klimaatdoelstellingen een grote uitdaging. Uit het interdepartementaal beleidsonderzoek Onderwijshuisvesting (IBO) dat naar uw Kamer is verzonden op 9 april 2021 (Kamerstuk 35 570 VIII, nr. 213), blijkt dat er naast ventilatie en verduurzaming veel meer moet gebeuren om alle schoolgebouwen in Nederland geschikt te maken voor het geven van hedendaags onderwijs. Het vervangingsstempo van schoolgebouwen ligt te laag waardoor er sprake is van een forse verouderde voorraad. In de beleidsreactie op het IBO heeft mijn voorganger al aangegeven dat er echt werk zal moeten worden gemaakt van betere onderwijshuisvesting. De urgentie die het rapport uitstraalt om alle leerlingen, ongeacht de ondersteuning die zij nodig hebben, de huisvesting te bieden die noodzakelijk is voor goed onderwijs, onderschrijf ook ik volledig.

Een integrale aanpak van schoolgebouwen die breder is dan alleen ventilatie is nodig om desinvestering te voorkomen. De PO-Raad, VO-raad en VNG stellen in hun routekaart dat er aanvullend op de reguliere uitgaven voor huisvesting door gemeenten en schoolbesturen in ieder geval € 21 mld. extra nodig is om de klimaatambities te realiseren. Dat staat in de beleidsreactie op het rapport IBO onderwijshuisvesting.¹⁵ Sinds deze analyses zijn de bouwkosten verder opgelopen.

Tegelijkertijd wil ik niet stil zitten. De eerste stap is om goed in kaart te brengen waar de problematiek van verouderde schoolgebouwen het meest urgent is. Goede en klimaatbestendige onderwijshuisvesting is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk, de schoolbesturen en gemeenten. Binnen de mogelijkheden die er nu zijn, wordt er door gemeenten en schoolbesturen al hard gewerkt aan deze opgave. Daarom wil ik met de PO-Raad, VO-raad, de VNG en andere experts afspraken maken over een programmatische aanpak van de verouderde schoolgebouwen. Ik zal uw Kamer rapporteren over de voortgang van de programmatische aanpak in het najaar van 2022.

Tot slot

Er is werk aan winkel. Er staan in Nederland ruim 9.000 schoolgebouwen, waar bijna 2,5 miljoen leerlingen les krijgen en 285 duizend mensen

¹⁵ Kamerstuk 35 925 VIII, nr. 144

werken. In de afgelopen jaren hebben veel schoolgebouwen niet de aandacht gekregen die nodig was. De kwaliteit van het binnenklimaat is in veel gebouwen nog steeds niet op orde. De inrichting van veel scholen voldoet niet meer. Er wordt te weinig gerenoveerd of nieuw gebouwd. En dat terwijl ook de schoolgebouwen duurzaam en energieneutraal moeten worden.

Goed onderwijs vereist een goed schoolgebouw. Het is immers de werk- en leeromgeving van leraren en leerlingen. Een goed gebouw laat meerdere onderwijsconcepten toe, maakt inclusief onderwijs mogelijk en biedt ruimte aan samenwerking met andere voorzieningen zoals kinderopvang. Frisse en schone lucht zorgen daarnaast voor betere prestaties. Zo is het schoolgebouw één van de bepalende factoren voor de kwaliteit van het onderwijs. Daarom vind ik het van belang samen met de PO-Raad, de VO-raad en de VNG hier de schouders onder te zetten en te zorgen voor goede onderwijshuisvesting voor onderwijspersoneel en leerlingen.

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma

NADERE TOELICHTING MAATWERKREGELING VENTILATIE OP SCHOLEN

De maatwerkregeling ventilatie is een subsidieregeling met een «basis» en een «vangnet».

De basis

In het basisregime van de maatwerkregeling krijgen toegekende aanvragen 30% rijksbijdrage op het bedrag van de begroting zoals ingediend bij de aanvraag. Aanvragen worden toegekend op volgorde van binnenkomst tot het budgetplafond van de basis is bereikt. Om voor de basisvariant van de regeling in aanmerking te komen hoeft geen urgentietoets te worden uitgevoerd, en geen verplicht schoolbezoek te worden afgelegd, zoals voor de «vangnetsubsidie» wel het geval is.

Het vangnet

In bepaalde gevallen blijkt dat de huidige rijksbijdrage van de SUViS-regeling (30%) niet volstaat; veelal omdat schoolbesturen en gemeenten de middelen niet hebben om 70% zelf bij te dragen. De ventilatieproblematiek blijft in deze gevallen bestaan. Voor deze gevallen wordt beoogd om middels de maatwerkregeling ventilatie op scholen onder voorwaarden een «vangnet» in werking te laten treden, waarbij een hoger rijksbijdrage van 60% wordt toegekend.

Om aanspraak te kunnen maken op deze «vangnetsubsidie», moet men er alles aan doen om de ventilatie binnen de technische mogelijkheden van het gebouw te verbeteren. Er moet een verbinding zijn met maximale gedragsaanpassing van het onderwijzend personeel. Zij moeten maximaal geïnstrueerd worden over juiste wijze van ventileren en de technische mogelijkheden van het gebouw moeten worden geoptimaliseerd. Daarom is een schoolbezoek van de hulpteams ventilatie van Stichting Ruimte-OK op de schoollocatie verplicht, om aanspraak te kunnen maken op het «vangnet».

Aan de aanvragers van de vangnetsubsidie wordt gevraagd te voldoen aan twee voorwaarden:

1. Een bezoek van het hulpteam ventilatie van Stichting Ruimte-OK waardoor een maximale gedragsaanpassing van het personeel kan worden bewerkstelligd, en de technische mogelijkheden van het gebouw kunnen worden geoptimaliseerd. Dit is een verplichting en geen aanvraagvereiste. Dat betekent dat het schoolbezoek ook ná de subsidieaanvraag mag plaatsvinden;
2. Een meting van de CO₂-concentratie en de binnentemperatuur gedurende twee weken. Deze wordt afgenomen onder instructie van de hulpteams ventilatie van Stichting Ruimte-OK door het personeel op de school. De hulpteams regelen de levering van een speciale CO₂-meter voor de meting en instructie voor juiste installatie. Het hulpteam ventilatie geeft op basis van de meetresultaten een urgentieverklaring af aan de hand van een puntensysteem. Het schoolbestuur dient deze urgentieverklaring in bij de aanvraag voor de vangnetsubsidie bij DUS-i (dit is een aanvraagvereiste). De meest urgente gevallen komen in aanmerking voor de «vangnetsubsidie» van de maatwerkregeling.

Voor zowel het schoolbezoek als de CO₂-meting kunnen schoolbesturen kosteloos een afspraak maken met de hulpteams ventilatie van Ruimte-OK via 0800-0224402 of www.ventilatiehulp.nl.

Meting in het vangnet

Bij de meting, zoals afgenomen onder instructie van de hulpteams ventilatie, worden twee waarden gemeten, op basis waarvan de hulpteams de bezochte schoollocatie scoren met een puntensysteem:

1. CO₂-concentratie
2. Binnentemperatuur

De CO₂-concentratie is een goede indicator voor de ventilatiesituatie. Daarnaast hangt binnentemperatuur nauw samen met ventileren. De situatie in een schoolgebouw is bijvoorbeeld niet gezond als de ventilatie op een school enkel «in orde» is als altijd alle ramen openstaan, en het daarmee 10 graden Celsius is. Vandaar dat beide pijlers worden meege-nomen in het puntensysteem, waarbij CO₂-concentratie zwaarder zal wegen. Voor welke «waarden» voor CO₂-concentratie en temperatuur hoog scoren en welke laag, is aansluiting gezocht bij gangbare normen uit o.a. het bouwbesluit, de eisen uit het Programma van Eisen Frisse scholen, en de GGD-richtlijnen. Dit vindt u terug in de bijlage bij de regeling.

Wanneer kan een schoolbestuur een aanvraag doen voor het vangnet?

Aan schoolbesturen met voldoende eigen vermogen om de ventilatieproblematiek grotendeels zelf te financieren – en/ of de mogelijkheid om voldoende cofinanciering vanuit de gemeente te ontvangen- wordt gevraagd géén aanvraag te doen voor het vangnet. Op deze manier blijven er zoveel mogelijk middelen beschikbaar om schoolbesturen te helpen die onvoldoende financieel draagkrachtig zijn.

Aanvraagperiode(n), deelplafonds en betaling

De maatwerkregeling kent de volgende tijdvakken waarbinnen aanvragen kunnen worden gedaan. De basis onder de regeling kent één tijdvak, het vangnet drie tijdvakken. Deze tijdvakken kennen de volgende termijnen en deelplafonds:

Basis 18 juli tot en met 31 oktober 2022 € 25 mln.

Vangnet tijdvak 1 18 juli tot en met 30 september 2022 € 38 mln.

Vangnet tijdvak 2 1 oktober tot en met 31 december 2022 € 38 mln.

Vangnet tijdvak 3 1 januari 2023 tot en met 31 maart 2023 € 38 mln.

De uitvoeringskosten voor DUS-i bedragen ca. € 1 mln. Dit brengt het totaal van de beschikbare middelen van de regeling op € 140 mln.

Aanvragen voor de basis worden toegekend op volgorde van binnenkomst van de volledige aanvraag. Aanvragen voor het vangnet worden toegekend na rangschikking. Dit gebeurt na sluiting van het betreffende tijdvak op basis van de urgentiescore uit de urgentieverklaring van Ruimte-OK. De aanvragen met de meest urgente problematiek worden het eerst toegekend.

Toegekende aanvragen voor de basis en tijdvak 1 van het vangnet worden beschikt en betaald in 2022, zodat zo snel mogelijk met werkzaamheden gestart kan worden. Toegekende aanvragen voor tijdvak 2 en tijdvak 3 van het vangnet zullen respectievelijk beschikt en betaald worden uiterlijk in maart 2023 en uiterlijk juni 2023.

Voor één locatie kan slechts één aanvraag worden gedaan voor de basis óf het vangnet, en niet voor allebei. Wel kan een aanvraag voor het vangnet in meerdere tijdvakken meelopen. Meer informatie vindt u op de website van DUS-i.

Beheersbaarheid projectkosten

Anders dan bij de SUViS-regeling zijn bij de maatwerkregeling ventilatie de totale projectkosten waarvoor een aanvraag kan worden gedaan, niet gemaximeerd. Dit biedt de kans om de gevallen beter te kunnen helpen waar financiële draagkracht van het schoolbestuur een obstakel vormt en de mogelijkheden om te cofinanciering door de gemeente beperkt zijn.

Om de kosten wel beheersbaar te houden wordt aan schoolbesturen gevraagd kritisch te zijn op de offertes die zij ontvangen voor de projectwerkzaamheden. Indien zij twifelen over de hoogte van bepaalde kosten, wordt hen gevraagd om contact op te nemen met de gemeente waarin het bevoegd gezag gevestigd is. In de maatwerkregeling is een richtlijn opgenomen voor totale projectkosten waaraan het schoolbestuur de geoffreerde kosten kan toetsen.

Het is verplicht dat schoolbesturen de begroting zoals zij die hebben ingediend bij de aanvraag voor de maatwerkregeling ventilatie, ter kennisgeving delen met de gemeente. Op deze wijze blijft de gemeente op de hoogte van de totale begrote projectkosten die schoolbesturen en gemeente maken rond het op orde brengen van de ventilatieproblematiek. De projectkosten zoals ingediend voor de maatwerkregeling ventilatie, zullen tussentijds worden gemonitord en worden meegenomen in de evaluatie van de regeling.

ONDERBOUWING MAATWERKREGELING VENTILATIE IN SCHOLEN

Beleidskeuzes uitgelegd

Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)

Doel(en)	<p>Met subsidie uit de maatwerkregeling wordt beoogd de schoolgebouwen met de meest urgente ventilatiesituatie, zo snel als mogelijk (binnen uiterlijk 3 jaar) te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals het Bouwbesluit 2012, de Arboregelgeving, en de aanvullende richtlijnen van de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM).</p> <p>Voor schoolgebouwen die zijn gebouwd voor 1 april 2012 of waarvan een bouwvergunning is aangevraagd voor 1 april 2012 betekent dit dat de maatregelen die worden genomen leiden tot een luchtverversingscapaciteit van ten minste 6 dm³/s per persoon of CO₂-concentratie van maximaal 1.200 ppm. Voor schoolgebouwen die zijn gebouwd op grond van een omgevingsvergunning voor het bouwen na 1 april 2012 geldt dat de maatregelen moeten leiden tot een luchtverversingscapaciteit van ten minste 8,5 dm³/s per persoon of een CO₂-concentratie van maximaal 950 ppm.</p> <p>Tevens kan met de subsidie een bijdrage worden gerealiseerd aan het verbeteren van de energieprestatie en duurzaamheid van de schoolgebouwen. Het aanbrengen van ventilatie kan, zeker in gebouwen waarin nog geen ventilatiesysteem aanwezig was, leiden tot een hoger energieverbruik. Daarom voorziet deze regeling ook in het bekostigen van flankerende energiebesparende maatregelen om het uiteindelijke energieverbruik (en daarmee ook de CO₂-uitstoot) te beperken of gelijk te houden.</p>
<p>Beleidsinstrument(en) Financiële gevolgen voor het Rijk Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren</p>	<p>De maatwerkregeling Ventilatie in Scholen is een subsidieregeling. Er is € 140 mln. beschikbaar voor de maatwerkregeling ventilatie in Scholen. Deze middelen staan reeds op de OCW-begroting. Van schoolbesturen en gemeenten wordt verwacht dat zij de investering in het verbeteren van de ventilatie in schoolgebouwen co-financieren. Bij aanvragen voor de basis (Rijksbijdrage 30%) onder de maatwerkregeling wordt verwacht dat schoolbesturen en/of gemeenten 70% van de totale projectkosten co-financieren. Dit kan absoluut gezien een te grote kostenpost zijn voor minder financieel draagkrachtige schoolbesturen en gemeenten. Daarom is er voor deze gevallen de mogelijkheid om een aanvraag voor het vangnet onder de maatwerkregeling in te dienen. Bij aanvragen voor het vangnet (Rijksbijdrage 60%) onder de maatwerkregeling wordt verwacht dat schoolbesturen en/of gemeenten 40% van de totale projectkosten co-financieren.</p>
<p>Nagestreefde doeltreffendheid</p>	<p>De maatwerkregeling ventilatie voorziet in middelen die bijdragen aan interventies (bouwwerkzaamheden) die ertoe leiden dat schoolgebouwen na afloop van de bouwwerkzaamheden, voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals het Bouwbesluit 2012, de Arboregelgeving, en de aanvullende richtlijnen van de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). Er mogen alleen bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd die hiertoe leiden, en eventueel benodigd flankerend energiebesparende maatregelen. Bij het voldoen aan de geldende wet- en regelgeving is de ventilatie op orde. De verwachte doeltreffendheid van de regeling is daarmee hoog.</p>

Nagestreefde doelmatigheid

Toegekende aanvragen voor de basis onder de maatwerkregeling krijgen 30% Rijksbijdrage voor de totale projectkosten. Toegekende aanvragen voor het vangnet krijgen 60% Rijksbijdrage. Differentiering hierin is van belang omdat blijkt dat in gevallen 30% Rijksbijdrage niet genoeg is voor schoolbesturen en gemeenten om de totale projectkosten te kunnen dekken. Indien de Rijksbijdrage in deze gevallen niet hoger is, worden geen ventilatiemaatregelen genomen, blijft de problematiek bestaan en is de subsidie dus niet doeltreffend. Daarom is er gekozen om naast de basis, ook een vangnet te creëren, waarmee deze gevallen wél geholpen kunnen worden.

Om de doelmatigheid te vergroten speelt de urgentieverklaring een rol: alleen de schoolgebouwen waarbij de ventilatie-situatie het meest urgent is, komt in aanmerking voor de hogere Rijksbijdrage. Tevens worden schoolbesturen en gemeenten opgeroepen geen aanvraag te doen voor het vangnet als zij voldoende financiële middelen hebben om de 70% cofinanciering te leveren die in de basis onder maatwerkregeling gevraagd wordt.

De 60% Rijksbijdrage in het vangnet is gebaseerd op het gemiddelde percentage Rijksbijdrage dat de groep schoolbesturen nodig heeft voor een ventilatie-interventie, die dit niet (deels) uit het eigen vermogen kunnen financieren. Voor het bepalen van deze 60% is een analyse gedaan naar de signaleringswaarde voor het mogelijk bovenmatig eigen vermogen van schoolbesturen. Er is gekeken naar het absolute vermogen van schoolbesturen boven 80% van hun signaleringswaarde. De groep schoolbesturen wiens eigen vermogen boven 80% van deze signaleringswaarde niet afdoende is om de gemiddelde kosten voor een ventilatie-interventie (zoals blijkt uit begrotingen die zijn ingediend voor de SUVIS-regeling) deels of volledig te betalen, heeft gemiddeld 60% rijksbijdrage nodig om de gemiddelde kosten van een ventilatie-interventie wél volledig te kunnen financieren. Hierbij is ook gekeken naar het aantal locaties dat een schoolbestuur kent, bij een gemiddelde verdeling van de ventilatieproblematiek.

Omdat er geen maximering geldt voor in te dienen totale projectkosten, worden de ingediende projectkosten tussentijds gemonitord.

Evaluatieparagraaf

Hoe wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd?

Om achteraf vast te kunnen stellen of de subsidies bijgedragen hebben aan de doelen, zal worden geëvalueerd of:

- De genomen maatregelen binnen de regeling en daarbij behorende flankerende maatregelen gericht zijn op het voldoen aan de eisen voor isolatie en binnenklimaat;
 - De genomen flankerende maatregelen bijdragen aan het verbeteren van het binnenklimaat en eventueel de energieprestatie;
 - Hoe de begrote projectkosten tot stand zijn gekomen;
 - De schoolbesturen (en gemeenten) leerervaringen hebben opgedaan.
-